

Zondag 7 februari 2016 (doopdienst)

Thema: familievoming onder het kruis

Bijbellezing: Johannes 19,25-30

Was Jezus vlak voor Zijn sterven bezig om familie zaken te regelen? Immers: Jezus zorgt ervoor dat er na Zijn sterven voor de achterblijvende moeder Maria wordt gezorgd. Ik denk dat Jezus meer bedoelde dan alleen de zorg voor Maria te regelen. En daarvoor kijken wij eerst naar de twee personen die aan de voet van het kruis staan: Maria, de moeder van Jezus..., en de leerling die Jezus liefhad.

Maria, de moeder van Jezus, komen we slechts een keer op een andere plaats tegen in het Evangelie van Johannes. Bij de bruiloft te Kana. Bij die bruiloft, waar Jezus Zijn eerste wonder verricht door water in wijn te laten veranderen. Toen Maria ervoor probeerde te zorgen dat haar Zoon Jezus het probleem zou oplossen ('er is geen wijn meer'), zei Jezus tegen haar: 'Vrouw, wat heb Ik met u te doen?' Dat klonk heel afstandelijk, afstand scheppend, vreemd... maar nu vanaf het kruis wordt Maria op precies dezelfde manier aangesproken! Niet 'moeder, kijk eens naar deze jongeman naast u'. Nee weer: 'vrouw!'..., 'vrouw, zie uw zoon'.

En dan die leerling (discipel)..., wie is hij? Waarschijnlijk is het de schrijver van het Evangelie zelf, Johannes, maar de leerling wordt bewust anoniem gehouden. We komen uit het Johannesevangelie wel andere dingen van deze leerling te weten: hij had een bijzondere band met Jezus, een diepe vertrouwensband (13:23). Deze leerling was het ook die geloofde dat Jezus was opgestaan, toen zij het lege graf hadden ontdekt. En deze leerling was het ook die Jezus het eerste herkende na Zijn opstanding. Eigenlijk zou je kunnen zeggen: dit was de leerling, zoals een leerling zou moeten zijn. Hij had een vertrouwelijke omgang met de Meester, hij geloofde Hem op Zijn woord, hij erkende Hem en herkende Hem als zijn Heer.

En wat zien wij nu hier onderaan het kruis gebeuren? Deze leerling van Jezus, zeg maar: deze echte leerling, zoals een leerling van Jezus bedoeld was, werd tot een zoon voor Maria. 'Vrouw, zie uw zoon'. Deze leerling van Jezus mag dus Jezus Zelf representeren. In Jezus' plaats tot een zoon zijn voor Maria. ... Daarom noemt Jezus Maria ook niet Zijn moeder, maar neemt Hij bewust afstand van haar door haar 'vrouw' te noemen. Hij neemt afstand van Maria, omdat zij aan deze leerling verbonden moet worden. Jezus zal straks sterven..., maar in deze leerling, deze ware leerling van Jezus, mag zij de liefde van haar Zoon terugvinden. Zo worden zij aan elkaar gegeven om de liefde van Jezus Zelf te delen.

Hier onder het kruis wordt een geestelijke familie gevormd. Een vrouw en een jongeman worden aan elkaar verbonden als moeder en zoon. Zij worden aan elkaar gegeven.

Hier onder het kruis wordt een nieuwe familie gevormd. En daar was het Jezus om te doen. Om die

nieuwe geestelijke familie van moeders en zonen, van ouders en kinderen, een geestelijke familie die aan elkaar is gegeven en met elkaar is verbonden in zorg en liefde voor elkaar. Als dat is gebeurd..., dan kan Jezus sterven. Dan 'is het volbracht' (vers 30). Nu kan Jezus sterven, nu mag de dood tussen Jezus en Zijn geliefden inkomen..., want de dood zal niet meer tussen hen in staan. Zijn liefde en zorg zullen doorgegeven worden. Maria mag in die leerling de liefde van haar Zoon ontvangen. De gemeenschap met Jezus, de verbondenheid met Hem, is niet verbroken. Het gaat verder, Zijn liefde mag verder gaan: in moeders en jongemannen die aan elkaar worden gegeven, in broeders en zusters die met elkaar worden verbonden, in de gemeenteleden die elkaar tot een moeder, een zoon, een vader, een dochter mogen zijn.

Hier bij het kruis wordt een geestelijke familie gevormd. Hier in Jezus' sterven wordt een nieuwe familie geboren. Hier was het Jezus om te doen. Om allemaal losse mensen, die allemaal stuk voor stuk zijn losgeraakt van God... om hen samen te brengen onder het kruis... om hen vanaf het kruis terug te brengen tot de hemelse Vader... en om hen samen te brengen tot elkaar. 'U maakt ons één. U bracht ons tezamen... Iedereen zal deel zijn van Uw gezin.'

Wat een mooie boodschap nu er zojuist een kindje is gedoopt! Want met de doopplechtigheid stonden wij opnieuw met elkaar als gemeente onder het kruis. Het doopwater is immers teken van het sterven en ten ondergaan van Jezus. Jezus Die in onze zonden verdronk, ten onderging... en Jezus Die ook mocht opstaan uit het water van de dood. Vanmorgen stonden wij bij het doopvont opnieuw een moment onder het kruis, in gedachten bij het lijden en sterven van Jezus om ons te reinigen, te redden. Maar bij dat doopvont mochten wij dus ook tegen de dopeling zeggen: Je hebt een familie om je heen gekregen! Je hebt vader en moeder en twee broertjes... maar vanaf vandaag is je familie nog veel groter: allemaal vaders en moeders, opa's en oma's, broertjes en zusjes. Volwassenen die zojuist hebben beloofd dat zij ook een stukje verantwoordelijkheid over jouw leven en geloofsleven zullen dragen. Maar ook allemaal kinderen met wie je straks samen mag opgroeien, mag leren over je hemelse Vader. Bij het doopvont stonden wij een moment onder het kruis... en vanaf het kruis klinkt een stem die ons met elkaar verbindt: 'zie je moeder. zie je zoon. Zie elkaar als moeders en kinderen, zie elkaar als broers en zusters, als vaders en dochters.' Hier was het Jezus om te doen. Dit was Zijn laatste wilsbeschikking. Als dat zou gebeuren..., dan was alles volbracht.

Je zegt het soms zo gemakkelijk dat wij als gemeente één grote familie zijn..., maar het kan ook zo heel gemakkelijk bij woorden blijven. Immers: iedereen is druk met zijn eigen leven, wij wonen soms ook wat op een afstand van elkaar... en je leeft al in zoveel andere verbanden enz. Er gaat soms ook zoveel mis in een gemeente. Al die storingen die er in een familie kunnen zijn, kunnen er vaak helaas ook in een

gemeente zijn. Er zijn soms grote teleurstellingen ontstaan, pijnlijke littekens die blijven gevoeld worden.

Wat daarom ten eerste belangrijk is om te benoemen, is dit: de familie, de gemeente ontstaat onder het kruis. Waarom is dat belangrijk? Nu, rondom een vergader-
tafel kan van alles gebeuren tussen mensen, aan een vergadertafel kan van alles worden geroepen door mensen..., maar aan de voeten van het kruis past eerst het stil worden. Stil worden... en elkaar in de ogen kijken. ... Aan de voet van het kruis vallen meningen weg, vallen oordelen weg..., en voelen wij eerst het oordeel over ons eigen leven gaan. 'Niet Hij, maar ik moest sterven', zo zegt een oud Paaslied. Aan de voet van het kruis wijs je niet naar de ander, maar raakt het oordeel jou zelf. Daar aan de voet van het kruis kom je tot inkeer..., word je geschokt..., maar mag je ook diep ontroerd raken en dankbaar... En daardoor kijk je ook op een heel andere manier naar de ander. Je ziet de ander in al zijn kwetsbaarheid, omdat je zojuist aan je eigen kwetsbaarheid en tekortkomingen bent ontdekt. Bij het kruis leer je aanvaard te worden en de ander te aanvaarden. Vergeving te ontvangen en te vergeven. Aan de voet van het kruis komt er een scheur in de muur die je om jezelf hebt gebouwd... hier bij het kruis word je isolement verbroken... en wordt je ivoren toren neergehaald.

Daarom is het zo heilzaam om steeds weer als gemeente naar het kruis terug te gaan... om elkaar als familie te ontmoeten bij de doop, bij het Avondmaal en de wekelijkse verkondiging die ons weer terugbrengen bij het kruis. Want daar leren wij naar de ander te kijken, zoals Christus vanaf het kruis in Zijn offerende liefde naar ons kijkt.

Hier bij het kruis - dat is mijn tweede punt wat ik wil aanstippen – zien wij ook hoe wij als mensen door God zijn bedoeld. Wij zien Maria en de leerling die Jezus liefhad. Maria in al haar kwetsbaarheid en afhankelijkheid... en een geliefde leerling in al zijn liefde en verantwoordelijkheid. Nu, zo zijn u en ik bedoeld. Zo worden wij aan de voet van het kruis herschapen, opnieuw geboren. Zoals die geliefde leerling van Jezus, die zijn verantwoordelijkheid voor de ander van het ene op het andere moment op zich nam. De liefde die hij van Jezus ontving, hield hij niet voor zichzelf, maar gaf hij door aan de ander. Hier aan de voet van het kruis komt daarom de vraag naar u en mij toe: 'waar ligt *mijn* verantwoordelijkheid voor de ander?' In hoeverre versta ik mijn verantwoordelijkheid?

Maar hier bij het kruis zien wij niet alleen doeners, mensen die van aanpakken weten, mensen met een verantwoordelijkheidsgevoel. Wij zien ook Maria, Maria die liefde ontving en voor wie vanaf nu zal worden gezorgd. En dat is misschien nog wel moeilijker dan wat de geliefde leerling werd opgedragen. Je verantwoordelijkheid naar de ander... dat is soms ook best een lastig ding waar je steeds weer aan herinnerd moet worden maar het voelt aan de andere kant ook best wel goed om verantwoordelijk te zijn. Je kunt immers wat doen. Je geeft wat. Je betekent wat voor een ander. Maar Maria moest juist *ontvangen*. Maria werd niet door Jezus aangemoedigd dat zij het zelf wel

zou redden, nee Maria aan de zorg van de geliefde leerling toevertrouwd. In deze leerling zou zij de liefde van Jezus Zelf mogen ontvangen! Ook dat leren wij aan de voet van het kruis: leren te ontvangen..., leren om sommige dingen aan een ander over te geven in plaats van zelf vast te houden..., leren om afhankelijk te zijn van anderen en dat aan te nemen..., leren om door een ander de weg gewezen te worden, misschien zelfs wel vermaand te worden... Kortom: leren om kwetsbaar zijn. Om open te zijn. Om ontvankelijk te zijn en in de ander iets van Christus Zelf te ontvangen.

En het derde en laatst wat ik wil aanstippen, is dit: er staat dat de geliefde leerling haar vanaf dat moment in zijn huis nam. Dat is een correcte vertaling, maar in het oorspronkelijk Grieks staat het er nog iets ingewikkelder: 'en vanaf dat moment nam de leerling haar naar 'het zijne' (naar 'dat wat van hem is'). Hier bij het kruis leren wij anders te denken en te kijken. Niet meer 'het mijne' en 'het jouwe', 'het mijne en 'het zijne', nee, Maria mocht delen in het zijne, in dat wat van de geliefde leerling was. In het licht van het kruis kan je niet meer spreken over 'mijn eigendommen' of 'jouw problemen'. Nee, zijn problemen zijn mijn problemen... en mijn eigendommen zijn zijn eigendommen. Wij zijn tot een familie uitgeroepen, een familie die met elkaar deelt, die elkaar geeft en ontvangt, die niet 'ieder het zijne' zoekt, maar die elkaar dient en door elkaar gediend wil worden.

Als Jezus nu vandaag terug zou komen hè? Hoe zou Hij dan onze gemeente aantreffen? Zou Hij hier een familie aantreffen? Ja, dat denk ik wel. Maar wat voor familie zou Hij hier aantreffen? Een groot gezin in een groot huis met allemaal kamers, waarin ieder zijn of haar plaatsje heeft gevonden, ieder een eigen tv op de kamer, een eigen wastafel, we redden het wel in ons eigen hokje? Nee, dat is geen gezinswoning..., dat is een hotel. 'Het is hier geen hotel', zo hoor ik een moeder roepen tot haar kind. We komen hier vanmorgen niet naar de grote hotelzaal om even te eten... en voor wie extra trek heeft vanmiddag nog een geestelijke maaltijd en daarna weer naar onze eigen kamer... Nee, wij zijn een gezin, een familie. En vandaag is er weer een familielid aan ons voorgesteld. Jip Micha, de jongste van het stel.

Vanmorgen mochten wij elkaar onder het kruis als familie ontmoeten, ja ontvangen. Wij hoorden de laatste wens van de Heere Jezus vanaf het kruis. Als wij zo in dankbaarheid opzien naar het kruis waar onze Redding wordt volbracht... en elkaar vervolgens in liefde zullen zien als broeders en zusters, als ouders en kinderen... dan is alles volbracht wat volbracht moet worden. Dan kan Jezus het hoofd buigen en de geest geven, want Zijn Geest zal dan in onze gemeente voortleven... en Zijn liefde zal dan worden doorgegeven.

ds. E.G. (Eddy) de Kruijf
tel. 010 210 89 71
dekruijf@live.nl